

Изх. № 02-00-3/12.01.2021

ДО

Г-Н ПЛАМЕН НУНЕВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ВЪТРЕШНА СИГУРНОСТ И ОБЩЕСТВЕН РЕД

Г-ЖА МЕНДА СТОЯНОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

Г-Н ДРАГОМИР СТОЙНЕВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ И КОНТРОЛ НА
ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ

Г-Н ДИМИТЪР ЛАЗАРОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ЗА КОНТРОЛ НАД СЛУЖБИТЕ ЗА СИГУРНОСТ,
ПРИЛАГАНЕТО И ИЗПОЛЗВАНЕТО НА СПЕЦИАЛНИТЕ
РАЗУЗНАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА И ДОСТЪПА ДО
ДАННИТЕ ПО ЗАКОНА ЗА ЕЛЕКТРОННИТЕ
СЪОБЩЕНИЯ

КЪМ 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ОТНОСНО: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу изпирането на пари, сигн. 002-01-73 от 29/12/2020, внесен от Министерския съвет

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

През март 2018 г. беше приет изцяло нов Закон за мерките срещу изпиране на пари (ЗМИП), който съществено разшири обхвата на задълженията на субектите, посочени в него, и значително увеличи административната и финансова тежест върху бизнеса. Българската стопанска камара многократно алармира¹ компетентните институции за различни разпоредби на закона, които надхвърлят изискванията на Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 Май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (текст от значение за ЕИП) (Директивата).

Независимо, че част от възраженията ни бяха възприети от законодателя, разпоредбите на ЗМИП продължават да създават сериозни затруднения за прилагането им от бизнеса. Част от проблемите произтичат от посочване на *търговците на едро* като задължени лица по смисъла на чл. 4, ал. 1, т. 19 на ЗМИП.

***Търговците на едро* не са изрично посочени като задължени лица в Директивата.**

За съжаление, при транспониране на Директивата българската държава възприема подход, с който създава прекомерна административна и финансова тежест на българските търговци на едро. На практика те са приравнени на кредитните и финансовите институции по отношение на мерките, които са задължени да прилагат, в т.ч.:

- идентифициране на клиенти и документиране на извършените за тази цел действия, които позволяват да бъдат установени дата и час на извършване на справка, лицето, което я е извършило, последната дата на актуализация по партидата на юридическото лице в

¹ <https://www.bia-bg.com/standpoint/view/25098/>,
<https://www.bia-bg.com/standpoint/view/25133/>,
<https://www.bia-bg.com/standpoint/view/25445/>,

- съответния регистър и, същевременно - не позволяват промяна на поредността на предприетите действия;
- установяване на структурата на собственост, управление и контрол на клиента - юридическо лице или друго правно образувание;
 - идентифициране на действителния собственик;
 - изясняване на произхода на средствата в предвидените в закона случаи;
 - текущо наблюдение върху установените делови взаимоотношения и проверка на сделките и операциите, извършвани през цялото времетраене на тези взаимоотношения, доколко те съответстват на рисковия профил на клиента и на събраната информация за клиента и/или за неговата стопанска дейност, както и своевременно актуализиране на събраните документи, данни и информация и пр.

ЗМИП не дава легална дефиниция на понятието „търговец на едро“. Съгласно §5 от Преходните разпоредби на ЗМИП „Изричното посочване на една или повече от дейностите по чл. 4 в предмета на дейност по партидата на юридическо лице или друго правно образувание в съответния публичен регистър, когато тази дейност не подлежи на разрешение, лицензиране или регистриране, е основание да се смята, че посочената дейност се извършва по занятие, а лицето попада в обхвата на лицата по чл. 4 и същото е задължено да прилага мерките по този закон, докато не докаже с официални, счетоводни и други документи, че посочената дейност не се извършва по занятие или е извършена случайно.“ Следва да се има в предвид, че традиционно мнозинството от новоучредените търговски субекти, в т.ч. и еднолични търговци, вписват максимално широк кръг от дейности в предмета си на дейност, в т.ч. „търговия на едро и дребно, както и всякакви други незабранени от закона дейности“, с цел да си гарантират оптимални възможности за развитие на стопанска дейност. Този факт поставя неопределено широк кръг от търговци (в т.ч. еднолични търговци, микро-, малки и средни предприятия) в ситуация да изпълняват същите законови изисквания за прилагане на мерки срещу изпиране на пари, предвидени и за финансовите и кредитни институции. Неопределяемият брой на задължени лица прави и контрола върху тях изключително труден и неефективен.

Подобно законодателно решение противоречи на един от основните принципи на европейското право – принципа за пропорционалност. Съгласно същия, всяка регулаторна мярка, ограничаваща правата на индивидите или бизнеса, трябва да бъде подходяща и необходима за постигане на съответните публично правни цели и да не засяга правата им повече отколкото е необходимо за постигане на тези цели (включително като се изследва въпросът дали не са възможни други мерки, които да постигат целта с по-леки ограничения).

Включването на търговците на едро към задължените лица по ЗМИП, независимо дали плащанията се извършват по банков път, и неотчитайки характера на стоките², с които се търгува, намалява конкурентоспособността на българските търговци в сравнение с конкурентите им в други държави-членки в или извън Европейския съюз, които не са задължени да прилагат подобни мерки. По своята същност, тази законова разпоредба представлява мярка, която възпрепятства общия пазар и равнопоставеното третиране на икономическите субекти. ЗМИП поставя в неравноправно положение компаниите, които са производители на стоки в други държави-членки на Европейския съюз, но стоките им се продават в България от дружества от групата, в сравнение с производители, чиито производствени мощности са базирани само на територията на страната.

Във връзка с горното, **Българската стопанска камара категорично подкрепя предложеното отпадане на търговците на едро като задължени лица по смисъла на ЗМИП.**

С УВАЖЕНИЕ

² Търговията на едро с храни често включва бързооборотни стоки и прилагането на комплексни мерки срещу изпиране на пари е от естество да забави гражданския оборот, води до повишени разходи за извършване на неприсъща на търговеца дейност, които се включват в себестойността на предлаганите стоки. Не на последно място, задължението за извършване на комплексна проверка при сделки с бързооборотни стоки от всички търговци на едро по веригата на доставки може да доведе до забавяне на бързината на обслужване на търговците на дребно, което противоречи на интересите на потребителите за пресни и свежи продукти.